

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Teze diplomové práce

**Vybrané nedostatky a jejich řešení při sestavení
účetní závěrky podnikatelského subjektu**

Bc. Jarmila Zounková

© 2015 ČZU v Praze

1 SOUHRN

Diplomová práce řeší jednotlivé kroky při přípravě účetní uzávěrky a závěrky, dále pak podrobně rozebírá vybrané nedostatky zjištěné při sestavení účetní závěrky.

Teoretická část práce čerpá informace z odborné literatury a z platných právních předpisů, které se týkají účetnictví, především však zpracování účetní závěrky.

Praktická část je zaměřena na účetní závěrku a účetní uzávěrku účetního období 2013 u společnosti s ručením omezeným, která se zabývá lesním hospodářstvím.

Teoretická východiska jsou aplikována na jednotlivé úkony při zpracování účetní uzávěrky a závěrky, přičemž dochází posuzování správného postupu jednotlivých úkonů. Velká pozornost byla věnována také postupům a zásadám, které jsou nebo spíše nejsou v dané účetních jednotce používány.

Konec práce patří zhodnocení správnosti účetní uzávěrky a závěrky s doporučením kontrolních mechanismů, které lze použít pro zjištění nedostatků účetní závěrky.

Klíčová slova: Účetní jednotka, inventarizace, účetní závěrka, zásady vedení účetnictví, Rozvaha, Výkaz zisku a ztráty, Příloha k účetní závěrce, aktiva, pasiva, věrný a poctivý obraz o hospodaření.

2 ÚVOD

Téma diplomové práce bylo vybráno na základě zkušeností autora v oblasti účetnictví a účetní závěrky. Zaměstnavatel autora je Generální finanční ředitelství v Praze a po celou dobu jeho působení finančním úřadě je zaměstnán na kontrolním oddělení, kde provádí především daňové kontroly daně z příjmů právnických osob. Kontrola této daně je zcela provázaná s účetnictvím dané účetní jednotky, kdy častokrát nesrovnalosti v účetní závěrce, následně negativně ovlivnily vykázaný výsledek hospodaření a dále pak i daňovou povinnost účetní jednotky.

Každý podnikatelský subjekt zapsaný v obchodním rejstříku má povinnost vést účetnictví. Jedná se o činnost, která vede ke zjištění stavu a změn majetku, jeho zdrojů a výsledku hospodaření. To znamená, že prostřednictvím účetnictví může podnikatelský subjekt – účetní

jednotka v peněžních jednotkách sledovat či zobrazovat toky, stavy a výsledky své podnikatelské činnosti.

Jedná se především o získání informací o prosperitě, ziskovosti nebo ztrátovosti, na základě kterých lze řídit finance a měřit výkonnost daného podnikatelského subjektu. Všechny tyto informace mohou kromě účetní jednotky také využít například věřitelé či současní nebo i potenciální investoři při svém rozhodování.

Povinnost a způsob vedení účetnictví ukládá podnikatelským subjektům zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Vrcholem účetních prací za celé účetní období je sestavení účetní závěrky. Ze zákona o účetnictví vyplývá, že účetní jednotka je povinna k poslednímu dni účetního období uzavřít účetní knihy a sestavit účetní závěrku. Účetní závěrka je soubor účetních výkazů, který se skládá z Rozvahy, Výkazu zisků a ztráty a z přílohy. Součástí účetní závěrky může být také přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu.

„Sestavení účetní závěrky předchází účetní uzávěrka, kterou lze rozdělit do následujících fází – přípravné práce, doúčtování operací k poslednímu dni období a zjištění výsledku hospodaření, výpočet daně z příjmů právnických osob a uzavření knih“ (STROUHAL, 2011).

Dle ustanovení zákona o účetnictví jsou účetní jednotky povinny vést účetnictví tak, aby účetní závěrka sestavená na jeho základě podávala věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví a finanční situace účetní jednotky. Z toho vyplývá, že je třeba klást velký důraz na jednotlivé kroky účetní uzávěrky a navazující účetní závěrky, neboť pokud by v této fázi nebyly odstraněny případné nedostatky, účetnictví by nesplnilo svou základní funkci, a to podání věrného a poctivého obrazu o hospodaření účetní jednotky.

3 CÍL PRÁCE A METODIKA

3.1 CÍLE PRÁCE

Hlavním cílem diplomové práce je navrhnout vhodná opatření k řešení vybraných nedostatků při sestavení účetní závěrky u konkrétního podnikatelského subjektu – MĚSTSKÉ LESY KRASLICE, spol. s r.o., které směřují k naplnění základního principu účetnictví, a to podání věrného a poctivého zobrazení skutečností.

Dílčím cílem je identifikovat stávající nedostatky při sestavení účetní závěrky a nastínit možnosti řešení těchto nedostatků, jenž jsou v souladu s právními předpisy České republiky. Dalším z dílčích cílů diplomové práce je také popsat proces sestavení účetní závěrky.

3.2 METODIKA PRÁCE

Metodicky je teoretická část diplomové práce založena na čerpání informací z odborné literatury a z platných právních předpisů, které se týkají vedení účetnictví a především zpracování účetní závěrky. Na základě informací čerpaných z odborné literatury jsou v teoretické části jednotlivé kroky účetní uzávěrky a závěrky komplexně popsány a tyto informace jsou dále plně využity při řešení v praktické části práce.

Praktická část je zaměřena na účetní uzávěrku a účetní závěrku účetního období roku 2013, které byly provedeny u účetní jednotky Městské lesy Kraslice, společnost s ručením omezeným. Přičemž dochází k posuzování správnosti sestavení účetních výkazů, které z účetní závěrky vycházejí. V diplomové práci jsou také prověřeny základní etapy účetní závěrky, jako je inventarizace majetku a závazků, účetní analýza, daňová analýza, uzavírání účetních knih, sestavení účetní závěrky a zveřejnění účetní závěrky.

Toto prověřování bylo rozděleno na dvě části, část technická a část účetně-dokladová. Technická část byla zaměřena na oblasti metodické a organizační, což v praxi znamená, že zaměření bylo cíleno na informační a výpočetní systém či na investiční a finanční činnost účetní jednotky.

Všechny získané informace byly analyzovány a vybrané nedostatky vyplývající z této analýzy jsou v diplomové práci popsány.

Zároveň diplomová práce obsahuje návrhy řešení popsaných nedostatků, které je třeba učinit k jejich odstranění tak, aby účetní závěrka podávala věrný a poctivý obraz o hospodaření podniku.

4 ZHODNOCENÍ STÁVAJÍCÍHO STAVU NAVRŽENÁ OPATŘENÍ K ZLEPŠENÍ

4.1 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKU

Je možno konstatovat, že v průběhu zpracování účetní závěrky za účetní období 2013 byly dodržovány platné právní předpisy ČR, a to i přesto, že proces sestavování účetní závěrky neprobíhá podle platných vnitropodnikových směrnic a vydaných příkazů.

Účetní jednotka nemá žádným způsobem zpracovanou metodiku pro průběh a sestavování účetní závěrky, tento stav nejistoty může vyvolat řadu potíží, neboť v současné době jsou veškeré úkony zpracovávány jen na základě dedukce jednotlivých zaměstnanců o povinnosti daný úkol zpracovat. Přestože se jedná o poměrně malou účetní jednotku s obratem cca 15 mil. Kč, tak i například odpovědnost jednotlivých osob by měla být pevně daná.

V rámci účetní závěrky se ve společnosti nevyskytly žádné mimořádné účetní případy, jednalo se o standartní a opakující se účetní zápisy, jako jsou například: zaúčtování kurzových rozdílů, časového rozlišení, odpisy majetku či tvorby a čerpání rezerv. Při zaúčtování těchto účetních případů nevznikly žádné nesrovnalosti, neboť tyto účetní případy se u účetní jednotky opakují s každou účetní závěrkou. Je nutné však zdůraznit, že pokud jsou účetní odpisy rovny daňovým, nelze konstatovat věrný obraz o stavu majetku.

Výkazy, které jsou nedílnou součástí podaného daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob, splňují veškeré požadované náležitosti.

V účetním období 2013 odpovídá účetní závěrka všem zaúčtovaným účetním případům a zpracovaným účetním záznamům. Je třeba zdůraznit, že k takovému stavu nemuselo dojít, neboť účetní jednotka nepoužívá žádné kontrolní mechanismy, které by jí na případnou chybu upozornily. Pochybení nastalo při vyplňování údajů do daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob a toto bylo zjištěno při zpracování podkladů pro tuto diplomovou práci, jednalo se o přepis údaje – Výsledek hospodaření do Daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob, popsáno v bodu 4.6.1. Prověření výsledku hospodaření Diplomové práce. V tomto případě se jednalo o chybu v řádech stokorun, která neměla vliv na vykázanou daňovou povinnost, ale pokud by v účetní jednotce fungoval kontrolní mechanismus, byla by i tato chyba zjištěna ještě před podáním daňového přiznání.

Z výše uvedeného vyplývá, že pokud chce účetní jednotka i v budoucnu, aby její účetnictví bylo zobrazeno věrně a poctivě, tak by měla kromě podrobného zpracování vnitřních předpisů a harmonogramu jednotlivých úkonů také využívat doporučené kontrolní mechanismy, které by jí na případné chyby upozornily.

Nejzásadnější porušení povinností účetní jednotky je bezesporu nezveřejnění účetní závěrky popsané v bodě 4.7.1. Porušení nezveřejnění účetní závěrky, této diplomové práce. A i v tomto, lze říci, že k tomuto porušení došlo z důvodu nevyjasněných kompetencí a odpovědností, neboť účetní jednotka nemá stanoveno, která osoba zodpovídá za zveřejnění účetní závěrky.

5 ZÁVĚR

Účetní závěrka poskytuje svým uživatelům informace o stavu majetku, závazků, vlastního kapitálu, výsledku hospodaření a finanční situace podniku dané účetní jednotky. Na základě výsledků z účetní závěrky by účetní jednotka měla být schopná říci, na co byly vynaloženy finanční prostředky, která činnost je zisková, jaký je objem a struktura pohledávek a závazků. Jedná se o ucelený soubor dat, který účetní jednotka předkládá dozorčí radě a vedoucím pracovníkům, kteří na základě porovnání dosažených výsledků s minulým obdobím rozhodují o budoucnosti.

Dalším důležitým úkolem účetní závěrky je, že na jejím základě musí účetní jednotka sestavit daňové přiznání, protože dle ustanovení § 23 odstavec 2 ZDP se pro zjištění základu daně vychází z výsledku hospodaření.

Cílem diplomové práce bylo navrhnout vhodná opatření k řešení vybraných nedostatků při sestavení účetní závěrky u podnikatelského subjektu, dalším z cílů bylo identifikovat nedostatky při sestavení účetní závěrky a nastínit možnosti řešení těchto nedostatků s ohledem na to, aby účetní závěrka byla schopná poskytnout informace svým uživatelům, a aby byla podkladem pro sestavení daňového přiznání.

Na základě informací získaných z odborné literatury byly v teoretické části popsány části účetní závěrky a uzávěrky. V praktické části diplomové práce, která byla aplikována na účetní jednotku MĚSTSKÉ LESY KRASLICE, spol. s r. o., byly analyzovány jednotlivé kroky účetní závěrky a uzávěrky. Je možno říci, že v zásadě účetní jednotka při procesu sestavování účetní závěrky dodržela platné právní předpisy ČR, které danou problematiku upravují.

Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob za zdaňovací období roku 2013 bylo také v termínu pro podání podáno, a to včetně zákonných příloh.

Je nutno však podotknout, že účetní jednotka nemá zpracované vnitropodnikové postupy, které by jednotlivé kroky účetní uzávěrky a závěrky zaštiťovaly. Podcenění důležitosti vnitropodnikových směrnic, se projevilo např. při inventarizace. Vyplynulo také, že zásadním nedostatkem je neznalost kompetencí a odpovědnosti jednotlivých pracovníků, což mělo za následek při sestavení účetní závěrky, její nezveřejnění.

Nezveřejněním účetní závěrky se účetní jednotka dopustila správního deliktu, o němž mohlo být vedeno správní řízení dle správního řádu, jehož výsledkem by byla uložená pokuta za účetnictví, neboť u tohoto porušení ZÚ musí správní orgán pokutu uložit.

Účetní jednotce byly předány veškeré návrhy, připomínky a doporučení k posouzení. Navržená opatření, by měly účetní jednotce pomoci v budoucnosti ulehčit činnosti související s procesem účetní závěrky a zabránit vzniku nesrovnalostí v provádění účetní uzávěrky a závěrky.

6 LITERÁRNÍ ZDROJE A PRAMENY

DVOŘÁKOVÁ, Dana, MÜLLEROVÁ, Libuše, VOMÁČKOVÁ, Hana. *Účetní předpisy pro podnikatele*, Praha: Wolters Kluwer, 2009, ISBN: 978-80-7357-435-2.

KOCH, Jiří. *Účetní závěrka podnikatelů za rok 2012*, Český Těšín: PORADCE, s.r.o., 2012, ISBN 978-80-7365-337-8.

RYNEŠ, Petr. *Podvojný účetnictví a účetní závěrka 2005*, Olomouc: ANAG, 2005, ISBN 80-7263-251-5.

STROUHAL, Jiří. *Účetní závěrka*, Praha: Wolters Kluwer ČR, 2011, ISBN 978-80-7357-692-9.